

**SYSTEM OF PROTECTION OF NATIONAL MINORITIES
IN THE LEAGUE OF NATIONS**

The Subject of this text is the international mechanism for protecting national minorities under the so-called of Versailles. Period, to which the problem is limited in practice are the years 1920–1939. Since the entry into force of the Treaty of Versailles, which was the Constitution of the League of Nations until the outbreak of World War II. Formally, the League of Nations existed until 1946, but on 1 September 1939 the world was already ruled by the law of War (previously also aggression exceeded international order, which was a bright example of the politics of appeasement to Hitler or the consent to Continuing violations of international law have made the League less important than the treaty provisions). The Author presented the question separately in the pan-European dimension, separately from Poland, combining both perspectives. Facts have also been Cited, illustrating the conflict trends in interwar Europe and the associated use of instruments to protect national minorities in the implementation of destabilization in interstate relations. The Text is divided into the introduction, the substantive part and the ending.

Key words: the Versailles system, minority rights, a small Versailles Treaty, political rights, the interwar period.

Матеріал надійшов до редакції 14.04.2019 р.

УДК 327.7(061.1ЄС)

Наталія Карпчук,

доктор політичних наук, професор кафедри міжнародних комунікацій
та політичного аналізу,

Східноєвропейський університет імені Лесі Українки,

43024, Україна, Волинська обл., м. Луцьк, вул. Винниченка, 28, каб., 6

karpchuknata@gmail.com

ORCID ID 0000-0002-9998-9538

**ГУМАНІТАРНА ДОПОМОГА ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ ЯК НАПРЯМ
ДІЯЛЬНОСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ДЛЯ СПРИЯННЯ
МІЖНАРОДНОМУ МИРУ Й БЕЗПЕЦІ**

Гуманітарна допомога й цивільний захист належать до напрямів зовнішньополітичної діяльності Європейського Союзу. Допомога спрямовується через 200+ міжнародних і місцевих партнерських організацій та агентств і підтримується тисячами європейських волонтерів. Це робить ЄС одним із найпотужніших донорів гуманітарної допомоги у світі. На міжнародній арені Союз підтримує й пропагує свої цінності та інтереси й сприяє миру, безпеці, сталому розвитку і взаємній повазі між народами. Збереження життя, запобігання та полегшення людських страждань, збереження честі й гідності населення, яке постраждало від стихійних лих та техногенних криз, – місія Генерального директорату Європейської комісії з питань цивільного захисту й операцій із гуманітарної допомоги.

Уся діяльність ЄС та країн-членів у сфері надання гуманітарної допомоги здійснюється відповідно до норм міжнародного гуманітарного права і його базових принципів: гуманності, нейтральності, неупередженості та незалежності. Операції з надання допомоги ЄС керуються такими додатковими принципами: координації, узгодженості й взаємодоповнюваності між задіяними учасниками; якості, ефективності та підзвітності; різноманітності партнерських відносин.

Низка нормативно-правових документів регулює гуманітарну діяльність ЄС щодо збереження життя людей під час надзвичайних ситуацій, подолання їхніх негайних негативних наслідків; надання необхідної допомоги постраждалим від довготривалих криз, особливо там, де уряди виявляються неспроможними допомогти; боротьби з наслідками переселення населення; забезпечення готовності до ризиків стихійних лих і використання відповідного швидкого раннього попередження й системи втручання тощо.

Із 1992 р. ЄС надавав допомогу потерпілим після численних катастроф по всьому світу, зокрема жертвам війни в Югославії, геноциду в Руанді, громадянської війни в Судані; постраждалим від стихійних лих у Тихоокеанському регіоні, Західній Африці, на Балканах тощо. Сьогодні Україна також є реципієнтом гуманітарної допомоги ЄС.

Ключові слова: гуманітарна допомога, цивільний захист, Європейський Союз, міжнародне гуманітарне право.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Різноманітні природні й техногенні катастрофи дестабілюють життя держав, регіонів, спільнот, окремих людей і, руйнуючи безпеку існування, неминуче спричиняють агресію, насилля, різні форми дискримінації, порушення прав людини, міграцію. У сучасному глобалізованому світі унаслідок взаємозалежності країн та регіонів криза в одній державі швидко поширюється на сусідні країни, увесь регіон і може стати глобальною. Гуманітарна допомога, яка зорієнтована на відновлення докризового стану, не лише сприяє постраждалим вижити й подолати кризу, але й, зменшуючи/усуваючи негативні наслідки кризи чи катастрофи, гарантує безпечне співіснування на локальному, регіональному й міжнародному рівнях.

Європейський Союз – провідний донор гуманітарної допомоги у світі – у формі фінансування, надання товарів чи послуг або технічної допомоги, яка спрямована на те, щоб допомогти підготуватися до криз, які серйозно впливають на населення в/поза межами ЄС. Ця допомога становить 1 % від загального річного бюджету ЄС, або близько €4 на громадянина ЄС.

У статті 3 Договору про ЄС [2] визначено, що метою Союзу є сприяння миру, його цінностям і добробуту народів. Союз надає громадянам зону свободи, безпеки та правосуддя без внутрішніх кордонів, у якій забезпечено вільне пересування осіб разом із відповідними заходами стосовно зовнішнього прикордонного контролю, притулку, імміграції й запобігання та боротьби зі злочинами...<...> У своїх відносинах із більш широким світом Союз підтримує та пропагує свої цінності й інтереси та забезпечує захист своїх громадян. Він сприяє миру, безпеці, сталому розвитку Землі, солідарності й взаємній повазі між народами, вільній і справедливій торгівлі, викорінюванню бідності та захисту прав людини, зокрема прав дитини, а також суворому дотриманню й розвитку

міжнародного права, включаючи дотримання принципів Статуту Організації Об'єднаних Націй.

У Лісабонському договорі зазначено, що ЄС надаватиме сприяння, допомогу та захист жертвам природних і техногенних катастроф (ст. 214) і підтримуватиме й координуватиме системи цивільного захисту своїх держав-членів (ст. 196) [12].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематикою гуманітарного чинника в міжнародних відносинах займалися Г. Рисабак-Сміт, Е. Дж. Ніллес, Б. Д. Гушулак, С. Кейден, В. Головченко, О. Сободар, В. Денисюк, П. Петровський та ін. Проте саме гуманітарна діяльність ЄС як один із напрямів його зовнішньополітичної діяльності залишається поза ретельною увагою дослідників.

Формулювання цілей статті. Мета статті – проаналізувати документну базу, яка регулює гуманітарну допомогу ЄС, її узгодження з нормами й принципами міжнародного гуманітарного права.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Виклад основного матеріалу й обґрунтування результатів дослідження. Генеральний директорат Європейської комісії з питань цивільного захисту та операцій із гуманітарної допомоги (Directorate-General for European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations [4]), відомий як DG ECHO, координує цю діяльність і співпрацює з партнерами на місцях, зокрема з ООН та неурядовими організаціями; це служба Європейської комісії, яка відповідає за надання допомоги у всіх регіонах світу. ГД засновано в 1992 р. як Гуманітарний офіс Європейської спільноти (European Community Humanitarian Office – ECHO); у 2004 р. його трансформовано в Генеральний директорат із гуманітарної допомоги; у 2010 р. до компетенції ГД додано цивільний захист.

Головною місією ГД ECHO є збереження життя, запобігання та полегшення людських страждань, збереження честі й гідності населення, яке постраждало від стихійних лих і техногенних криз. Штаб-квартира розміщена в Брюсселі з глобальною мережею відділень на місцях, ГД ECHO забезпечує швидке та ефективно надання допомоги Європейським Союзом. ГД надає допомогу з 1992 р.; щорічний гуманітарний бюджет становить трохи більше €1 млрд, щорічно допомогу отримують понад 120 млн людей.

Цивільний захист і гуманітарна допомога доповнюють одне одного. У разі надання гуманітарної допомоги ГД ECHO [1] ділиться компетенцією з країнами-членами ЄС і разом вони є одним із провідних світових гуманітарних донорів. Коли йдеться про цивільний захист, то ЄС бере на себе роль підтримки, координуючи добровільні внески допомоги в натуральній формі від країн-учасниць «Механізму цивільного захисту ЄС» (EU Civil Protection Mechanism).

Уся діяльність ЄС та країн-членів у сфері надання гуманітарної допомоги здійснюється відповідно до норм міжнародного гуманітарного права. Прийняті у 2009 р. «Настанови ЄС щодо сприяння дотриманню міжнародного гуманітарного

права» (EU guidelines on the promotion of compliance with international humanitarian law) [8] установлюють оперативні інструменти ЄС для сприяння дотриманню міжнародного гуманітарного права через відносини з рештою світу задля обмеження впливу збройних конфліктів на цивільних осіб й ув'язнених. Настанови доповнюють керівні принципи та інші спільні позиції ЄС щодо прав людини (наприклад про катування й смертну кару).

ЄС прагне до ефективного впровадження міжнародного гуманітарного права. Зокрема, учасники повинні зібрати детальну інформацію про конфлікти та скласти звіти, оцінки й рекомендації щодо дій. Ця діяльність стосується:

- європейських інституцій, зокрема робочих груп Ради, які співпрацюють із відповідними міжнародними організаціями: Міжнародним комітетом Червоного Хреста, Організацією Об'єднаних Націй і Міжнародною гуманітарною комісією;

- керівників місій ЄС та відповідних представників ЄС (керівників цивільних операцій ЄС, командувачів військових операцій ЄС і спеціальних представників ЄС), які повинні встановлювати випадки серйозного порушення міжнародного гуманітарного права;

- Робочої групи Ради з міжнародного публічного права та Робочої групи Ради з гуманітарної допомоги й продовольчої допомоги.

ЄС має у своєму розпорядженні декілька засобів дій:

- політичний діалог із країнами, що не є членами ЄС, як у випадку конфлікту, так і в часи миру;

- загальні публічні заяви, за якими ЄС виступає за дотримання гуманітарного права;

- ініціативи й публічні заяви, через які ЄС засуджує ситуації або конкретні дії;

- обмежувальні заходи та санкції відповідно до норм міжнародного гуманітарного права, що можуть застосовуватися до держав або осіб, які беруть участь у конфлікті;

- співпраця з міжнародними структурами;

- операції з урегулювання криз, які можуть включати місії для збору інформації, корисної для Міжнародного кримінального суду або для розслідування військових злочинів;

- переслідування осіб, відповідальних за порушення міжнародного гуманітарного права;

- навчання й освіта населення, військовослужбовців і працівників правоохоронних органів;

- контроль продажів озброєнь, експортні ліцензії повинні гарантувати дотримання прав людини країнами-імпортерами.

Діяльність ЄС ґрунтується на фундаментальних гуманітарних принципах гуманності, нейтральності, неупередженості та незалежності (які є фундаментальними принципами міжнародного гуманітарного права) і включає три елементи – допомогу в надзвичайних ситуаціях, продовольчу допомогу та допомогу біженцям і переміщеним особам. Допомога спрямовується через 200 +

міжнародних і місцевих партнерських організацій та агентств і підтримується тисячами європейських волонтерів.

20 червня 1996 р. прийнято «Постанову Ради про гуманітарну допомогу» (Council Regulation (EC) No 1257/96 of 20 June 1996 concerning humanitarian aid) [3], де окреслено цілі такої допомоги, зокрема гарантувати й зберегти життя під час надзвичайних ситуацій, їх негайних наслідків та природних катастроф, які спричинили великі втрати життя, фізичні, психологічні або соціальні страждання чи матеріальні збитки; надати необхідну допомогу й сприяння людям, котрі постраждали від довготривалих криз, що виникають, зокрема, від бойових дій чи війни <...>, особливо там, де уряди виявляються неспроможними допомогти; боротися з наслідками переселення населення (біженців, переселенців і репатріантів), викликаних природними та техногенними стихійними лихами, сприяти репатріації в країну походження й переселення, коли встановлено умови чинних міжнародних угод; забезпечити готовність до ризиків стихійних лих або подібних виняткових обставин і використовувати відповідне швидке раннє попередження й систему втручання тощо.

У згаданій Постанові (сьогодні частіше використовують назву «Інструмент гуманітарної допомоги» – EU humanitarian aid instrument) наголошено, що допомога ЄС повинна бути на основі реальних потреб; спрямована на людей, які зазнали лиха, незалежно від національності, релігії, статі, віку, етнічного походження або політичної приналежності; на основі міжнародних гуманітарних принципів та Європейського консенсусу щодо гуманітарної допомоги. Допомога ЄС координується ГД ЄСНО й може надаватись у різноманітних формах, залежно від характеру кризи, зокрема продовольство та продовольча підтримка; медична допомога й психосоціальна підтримка; водопостачання та водовідведення; притулок; аварійний ремонт інфраструктури; розбирання зруйнованої інфраструктури; освіта.

Через прийнятий у 2001 р. «Механізм цивільного захисту ЄС» (EU Civil Protection Mechanism [7]) ЄС разом із низкою інших європейських країн (усі держави ЄС, Ісландія, Норвегія, Республіка Македонія) відіграє ключову роль у координації реагування на кризи в Європі та світі. Наявні й потенційні кризи контролюються цілодобово, країни-учасниці також співпрацюють у сфері оцінки ризиків, готовності до попередження катастроф і планування. Команди допомоги, експерти й обладнання держав-учасниць залишаються в стані готовності для забезпечення швидкого реагування ЄС по всьому світу.

«Європейський консенсус щодо гуманітарної допомоги» 2007 р. (European Consensus on Humanitarian Aid [9]) визначає, що Європейський Союз та країни ЄС зобов'язані координувати свої дії на основі спільних цілей і принципів їхньої гуманітарної допомоги; установлює стратегічні рамки, які спрямовують дії ЄС та країн ЄС у забезпеченні ефективної, якісної й скоординованої гуманітарної допомоги у випадках надзвичайних ситуацій на основі потреб, для збереження життя та запобігання й полегшення людських страждань у кризових ситуаціях, що є наслідком техногенних і природних катастроф. Консенсус установлює, коли

та як може бути використаний цивільний захист і, як винятковий випадок, військові засоби та можливості для гуманітарної допомоги.

Відповідно до консенсусу, гуманітарна допомога ЄС надається через партнерів-виконавців, таких як система Організації Об'єднаних Націй, Рух Червоного Хреста / Півмісяця й неурядових організацій. Гуманітарна допомога ЄС також повинна узгоджуватися з іншими політиками, щоб забезпечити плавний перехід після кризи й урахувати гендерні аспекти та різноманітні потреби місцевого населення.

Згідно з Консенсусом, операції з надання допомоги ЄС повинні ґрунтуватися на таких додаткових принципах: 1) координація, узгодженість і взаємодоповнюваність між задіяними учасниками, обмін інформацією, найкращою практикою та досвідом і зміцнення обмінів на рівні політики, у тому числі на міжнародному рівні, що координує ООН; 2) якість, ефективність й підзвітність; 3) різноманітні партнерські відносини, щоб забезпечити широку відповідь на кризові ситуації.

Дослідження, проведене «Євробарометром» у 2015 р., засвідчило громадську підтримку гуманітарної діяльності ЄС: дев'ять із десяти громадян визнають важливість продовження фінансування гуманітарної допомоги Європейським Союзом, а вісім із десяти сказали, що спільний підхід до цивільного захисту є більш ефективним, ніж коли країни діють самостійно [11].

Залежно від обставин і специфіки кризи, фінансована ЄС гуманітарна допомога надається в різних формах:

1) продовольча та харчова допомога може включати раціони для переміщених осіб, зокрема спеціальне харчування для дітей із гострою недостатністю харчування; в умовах посухи – насіння й добрива для фермерів. Якщо продовольства в магазинах і на ринках недостатньо, ЄС допомагає вразливим групам отримати доступ до продовольства, надаючи їм готівку або ваучери. Він також підтримує гідність місцевого населення та сприяє просуванню місцевих ринків, які, зі свого боку, сприяють розвитку місцевого сільського господарства й системи продовольства;

2) медична допомога включає кампанії вакцинації, запобігання епідеміям, лікування травм і створення первинних медичних клінік; надання ліків, лікарняного обладнання, навчання персоналу та організації доступу до базової медичної допомоги з акцентом на таких уразливих категоріях, як вагітні жінки й діти;

3) доступ до чистої води й санітарії: допомога включає буріння свердловин, установлення насосних станцій, туалетів, прокладання водопроводів, очищення стічних вод і навчання гігієни;

4) надання укриття: постраждалі отримують намети, пластикові покриття або інші види укриття; здійснюються ремонт інфраструктури, психосоціальна підтримка та освіта (підготовка місцевих жителів до стихійних лих, щоб зменшити потенційно руйнівний вплив лиха на них);

5) доступ до багатьох криз на суші або на воді може бути складним, а подекуди й неможливим через відсутність надійних доріг, портів й іншої інфраструктури. Тому ЄС фінансує гуманітарні повітряні перевезення, які часто є єдиним способом дістатися до віддалених районів і до людей, які потребують допомоги.

Програма DIPECHO (Disaster Preparedness Programme – DIPECHO programme [5]), розпочата в 1996 р., зорієнтована на посилення готовності до стихійних лих в усьому світі, особливо там, де неможливо передбачити небезпеки. Мета програми – зменшити вплив стихійних лих посиленням місцевих фізичних і людських ресурсів у зонах підвищеного ризику. Через пілотні проекти програма демонструє, як прості й недорогі підготовчі заходи можуть зберегти життя та засоби до існування на рівні громади. Паралельно з цим вона підвищує обізнаність серед осіб, котрі приймають рішення щодо необхідності інтеграції для скорочення ризику стихійних лих, щоб забезпечити спільноті довгострокову політику розвитку.

У межах DIPECHO діяльність уключає:

- компоненти управління місцевими катастрофами: ранні системи оповіщення, оцифрування карт і даних, розвиток місцевого потенціалу, навчання;
- інституційні зв'язки: адвокація, сприяння координації, інституційне зміцнення;
- інформацію, освіту, комунікацію, у тому числі підвищення обізнаності громадськості;
- малу інфраструктуру й послуги.

Проекти DIPECHO впроваджуються на базі ЄС неурядовими організаціями, агенціями ООН, товариствами Червоного Хреста та міжнародними організаціями, які мають досвід зменшення ризику стихійних лих і добре обізнані з країною, де вони діють. Зі свого боку, ці партнерські організації тісно співпрацюють із місцевими агентствами. Середня тривалість проектів – 15 місяців. Частка співфінансування – щонайменше 15 % від агенції, яка виконує гуманітарну діяльність.

DIPECHO охоплює вісім схильних до катастроф регіонів: Карибський басейн, Центральну Америку, Південну Америку, Центральну Азію, Південну Азію, Південно-Східну Азію, Південно-Східну Африку й південь та захід Індійського океану й Тихоокеанського регіону.

Тихоокеанський регіон – один із найбільш схильних до повторюваних катастроф із тяжкими наслідками. Він страждає від високих впливів циклонів, землетрусів, цунамі, повеней, зсувів, лісових пожеж і виверження вулканів, а також епідемій. На тихоокеанському архіпелазі Вануату є однією з найменш розвинених країн світу, де зміна клімату зробила загрозу стихійних лих більш важкою. У березні 2015 р., коли циклон Пам ударив по Вануату, Європейська комісія була серед перших міжнародних донорів, пообіцявши початковий €1 млн

для негайної допомоги вразливим сім'ям; експертів негайно відправлено для оцінки потреб. ЄС допомагає місцевим громадам боротися з наслідками стихійних лих і покращити їхню готовність до таких подій, наприклад, за допомогою оцінки потенційних загроз, планування на випадок надзвичайних ситуацій і будівництва укриттів від циклонів.

ЄС надавав допомогу потерпілим після численних катастроф по всьому світу. Зокрема:

– війна в колишній Югославії зробила сотні тисячі людей переміщеними, голодними й травмованими. ЄС надав допомогу, включаючи 300 000 т їжі, ковдр, матраців і туалетно-косметичних засобів;

– жертви, котрі втекли з домівок після руандійського геноциду 1994 р., отримали допомогу ЄС, яка включала медичну допомогу: комплекти регідратації та щеплення для дітей. Ті, які повернулися до зруйнованих сіл, отримали комплекти переселенця;

– у 2004 р. внаслідок цунамі в Індійському океані загинуло понад 230 тис. осіб. Першочергова відповідь ЄС була спрямована на забезпечення виживання жертв катастрофи: реалізовано довгострокові проекти з будівництва таборів для людей, які втратили житло, фінансування працівників охорони здоров'я й придбання риболовних суден для відновлення засобів до існування;

– із початку громадянської війни в Південному Судані у 2013 р. понад 2 млн людей залишили свої будинки та понад півмільйон із них шукали притулку в сусідніх країнах. ЄС поки що надав близько третини всього гуманітарного фінансування Південному Судану й разом зі своїми партнерами забезпечив більше 2 млн людей продовольством, медикаментами, водопостачанням і санітарією, притулком та захистом;

– після катастрофічних паводків на Балканах у 2014 р. 23 держави-члени ЄС розгорнули допомогу, задіяли рятувальні й евакуаційні вертольоти, моторні човни, генератори, мішки з піском, намети, ковдри та комплекти гуманітарної допомоги;

– із початку війни на Сході України у квітні 2014 р. ЄС надіслав понад € 223 млн гуманітарної й донорської допомоги для 1,3 млн внутрішньо переміщених осіб в Україні. Проекти включають допомогу продуктами харчування, програму ваучерів, лікарські засоби, мобільні клініки, притулок, захист, матеріал для допомоги у відбудові житла, одяг і воду. За підсумками 21 саміту «Україна–ЄС», ЄС також збільшує гуманітарне фінансування в Україні для допомоги тим, хто її найбільше потребує, із додатковими €17,7 млн. Допомога включає такі напрями, як охорона здоров'я, ремонт житла, вода, грошові перекази та проекти з освіти в надзвичайних ситуаціях. Уся гуманітарна допомога ЄС є неупередженою й незалежною та забезпечуватимуться вздовж лінії конфлікту й у непідконтрольних уряду районах. Отже, загальна гуманітарна підтримка ЄС для України становить €133,8 млн [10];

– Сирійський конфлікт спровокував найбільшу у світі з часів Другої світової війни гуманітарну кризу. Гуманітарні потреби продовжують зростати, переміщення населення триває, діти зазнають руйнівного й небезпечного впливу війни та насильства, позбавлені основних послуг, освіти й захисту. ЄС мобілізував понад €4,2 млрд для надання допомоги сирійським біженцям і громадам, які їх приймають у Лівані, Йорданії, Іраку, Туреччині і Єгипті;

– ЄС швидко відгукнувся на епідемію ебола й мобілізував усі наявні політичні, фінансові та наукові ресурси, щоб допомогти утримувати, контролювати, лікувати й перемогти еболу. Він надав фінансову допомогу на суму понад €1,8 млрд, щоб стримати спалах захворювання в Західній Африці.

У грудні 2012 р. Європейський Союз отримав Нобелівську премію миру та, натхненний цією нагородою, розробив ініціативу «Діти миру ЄС» (EU Children of Peace initiative [6]), витративши весь призовий фонд. Проекти, що фінансуються ЄС у цій сфері, надають дітям доступ до шкіл, де вони можуть навчатися в безпечному середовищі й отримувати психологічну підтримку для боротьби з особистим травматичним досвідом війни.

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Отже, гуманітарна діяльність ЄС та його країн-членів здійснюється відповідно до норм міжнародного гуманітарного права й ґрунтується на таких основоположних принципах, як гуманність, нейтральність, неупередженість та незалежність. На практичному рівні операції з надання допомоги ЄС основані на таких додаткових принципах: координації, узгодженості й взаємодоповнюваності між задіяними учасниками; якості, ефективності й підзвітності; різноманітності партнерських відносин. Нормативно-правові документи, що регулюють гуманітарну діяльність ЄС, наголошують на безпекових цілях ЄС (збереження життя, запобігання та полегшення людських страждань, збереження честі й гідності населення, яке постраждало від стихійних лих та техногенних криз). Перспективним буде дослідження гуманітарної допомоги ЄС у конкретному регіоні / країні на основі SWOT-аналізу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. About European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations. URL: https://ec.europa.eu/echo/who/about-echo_en
2. Consolidated version of the Treaty on European Union – Title I – Common provisions – Article 3 (ex Article 2 TEU) (OJ C 202, 7.6.2016, p. 17). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:12016M003>
3. Council Regulation (EC) No 1257/96 of 20 June 1996 concerning humanitarian aid. URL: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1996R1257:20090420:EN:PDF>
4. Directorate-General for European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations. URL: https://ec.europa.eu/info/departments/humanitarian-aid-and-civil-protection_en

5. Disaster Preparedness Programme. URL: http://ec.europa.eu/echo/files/policies/dipecho/presentations/programme_overview_11_07_en.pdf
6. EU Children of Peace initiative. URL: https://ec.europa.eu/echo/what/humanitarian-aid/children-of-peace_en
7. EU Civil Protection Mechanism. URL: https://ec.europa.eu/echo/what/civil-protection/mechanism_en
8. EU guidelines on the promotion of compliance with international humanitarian law. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=legissum:ah0004>
9. European Consensus on Humanitarian Aid, 2007. URL: https://ec.europa.eu/echo/who/humanitarian-aid-and-civil-protection/european-consensus_en
10. EU-Ukraine Summit: EU provides additional €17.7 million in humanitarian funding along the line of conflict. URL: https://ec.europa.eu/echo/news/eu-ukraine-summit-eu-provides-additional-177-million-humanitarian-funding-along-line-conflict_en
11. Special Eurobarometer 434. Humanitarian aid. Report, May 2015. URL: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/archives/ebs/ebs_434_en.pdf
12. Treaty of Lisbon amending the Treaty on European Union and the Treaty establishing the European Community, signed at Lisbon, 13 December 2007. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:12007L/TXT>

HUMANITARIAN AID AND CIVIL PROTECTION AS THE EUROPEAN UNION ACTIVITY DIRECTION FOR THE PROMOTION OF INTERNATIONAL PEACE AND SECURITY

Humanitarian aid and civil protection are among the directions of the European Union's foreign policy. Aid is provided through 200+ international and local partner organizations and agencies and is supported by thousands of European volunteers. This makes the EU one of the most powerful humanitarian donors in the world. On the international scene, the Union maintains and promotes its values and interests and furthers peace, security, sustainable development and mutual respect among peoples. Life-saving, preventing and alleviating human suffering, preserving the honor and dignity of the population affected by natural disasters and man-made crises are the mission to the Directorate-General for European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations.

All the EU and its Member States' humanitarian assistance activities are carried out in accordance with the norms of international humanitarian law and its basic principles: humanity, neutrality, impartiality and independence. The EU assistance operations are guided by the following additional principles: coordination, coherence and complementarity between actors involved; quality, efficiency and accountability; a variety of partnership relations.

A number of normative legal documents regulate the EU humanitarian activity in protecting people's lives during emergencies and overcoming their immediate negative consequences; providing necessary assistance to victims of long-term crises, especially where governments are unable to help; fighting the consequences of the resettlement of the population; assuring preparedness for natural disaster risks and the use of appropriate early warning systems, etc.

Since 1992, the EU has been providing assistance to victims of numerous catastrophes around the world, including victims of the war in Yugoslavia, genocide in Rwanda, the civil war in Sudan; victims of natural disasters in the Pacific, West Africa, the Balkans, etc. Today Ukraine is also the recipient of the EU humanitarian aid.

Key words: humanitarian aid, civil protection, European Union, international humanitarian law.

Матеріал надійшов до редакції 10.04.2019 р.